

MIESIĘCZNIK PARAFII SW. MIKOŁAJA I STOWARZYSZENIA JEDLNIĄ

NASZA

JEDLNIĄ

nr. 11/12 (166/167)/2020
listopad/grudzień 2020

ISSN 2545-3904

*Jest w moim kraju zwyczaj, że w dzień wigilijny,
Przy wejściu pierwszej gwiazdy wieczornej na niebie,
Ludzie gniazda wspólnego kamią chleb biblijny
Najtkliwsze przekazując uczucia w tym chlebie.
Ten biały kruchy opłatek, pszenna kruszyna chleba,
a symbol wielkich rzeczy, symbol pokoju i nieba.*
C.K.Norwid (frag. Opłatek)

Dzieląc się z Wami radością płynącą z narodzin Syna
Człowieczego życzymy Wszystkim spokojnych Świąt Bo-
żego Narodzenia oraz Szczęśliwego Nowego Roku. Oby
jak najszybciej zakończyła się pandemia wirusowa, a my
i nasi bliscy pozostali w zdrowiu.

Życzą Czytelnikom Naszej Jedlni
księży i zespół redakcyjny

IZBA REGIONALNA W JEDLNI

Świętowanie rocznicy odzyskania niepodległości stało się w Jedlni tradycją. W tym roku szczególnym, ze względu na panującą pandemię Covid-19, obchody 11 listopada miały nietypowy charakter.

Uroczystość rozpoczęła się od otwarcia stworzonej w ramach projektu „By pamięć trwała” Izby Pamięci im. Książy Tadeusza i Józefa Gackich, jednak ze względu na rygory epidemiczne z ograniczoną liczbą osób. Przecięcia wstęgi dokonali: wójt Gminy Pionki Mirosław Ziółek, nadleśniczy Tomasz Sot z Nadleśnictwa Kozienice w Pionkach, ks. proboszcz Janusz Smerda i prezes Stowarzyszenia JEDLNIA Wojciech Pestka.

Uroczystą mszę w intencji obrońców Ojczyzny w kościele pw. św. Mikołaja, celebrowaną przez ks. kan. Janusza Smerdę poprzedził przygotowany przez Łukasza Kęskę koncert utworów patriotycznych w wykonaniu Orkiestry Dętej „Boni Angeli”. Ważnym punktem uroczystości było uhonorowanie, przez Kapitułę odznaczenia „Angelus Regalis” /królewski anioł/ działającą w imieniu Stowarzyszenia „Jedlnia” i parafii pw. św. Mikołaja pani Małgorzaty Brodowskiej, nauczycielki Publicznej Szkoły Podstawowej w Jedlni oraz Wojciecha Boguckiego, lekarza przychodni w Poświętnym.

W trakcie uroczystości Danuta Szegda-Pestka wyjaśniła powody przyświecające powołaniu Izby Pamięci w Jedlni pełniącej funkcję regionalnego muzeum. Gromadzi ona obiekty o różnorodnej wartości materialnej jednak najważniejszą jest ich wartość historyczna. Wiele muzeów w Polsce pragnęłyby mieć w swoich zbiorach unikalne wydania „Pamiętnika Religijno-Moralnego”, pisma wydawanego w Warszawie, w którym ks. Józef Gacki publikował w latach 1842–1860 artykuły historyczne z opisami m.in.: Jedlińska, Odechowa, Jedlni, Kozienic, Magnuszewa, Wsoli, Brzozy, Hży, Radomia, czy jedno z pierwszych wydanych drukiem w Krakowie w 1867 roku tłumaczeń „Kronik” Jana Długosza. Szczególnie

cenne są zachowane księgi parafialne: „Księga Ślubów” obejmująca okres od stycznia 1695 do 22 listopada 1795, „Księga Chrztów” czy „Akta Zejścia”, w których zachował się wpis ks. Józefa Gackiego o pochówku siedemnastu bezimiennych powstańców z oddziału Jankowskiego poległych w potyczce pod Jascami 20 kwietnia 1863 roku.

Ekspozycja obejmuje także znalezione podczas budowy boiska sportowego zabytkowe przedmioty – od średniowiecznej grzechotki, przez monety, które, mimo iż nie mają dużej wartości pieniężnej, to jednak są nieocenionym źródłem wiedzy o tym jak żyli nasi przodkowie. Wśród znalezisk są między innymi „Siekance” – denary jagiellońskie z czasów panowania króla Władysława III Warneńczyka (1434–1444) i/lub Kazimierza IV Jagiellończyka (1447–1492), datowany na lata 1501–1506 srebrny półgrosz koronny Aleksandra Jagiellończyka (ur. 5 sierpnia 1464 roku w Krakowie, od 1492 roku wielki książę litewski, od 1501 roku król Polski, zm. 19 sierpnia 1506 roku w Wilnie).

Nie brakuje też szelągów Jana Kazimierza – popularnie nazywanych boratynkami (powiedzenia: Nie jesteś wart złamanego szeląga, Znać kogoś jak zły szeląg)

– pozbawionych wartości miedzianych monet, bo wobec zapaści gospodarczej wywołanej „potopem szwedzkim”, bitych w ogromnych ilościach (ok. 1,8 miliarda), aby ratować finanse państwa. Swoje miejsce mają znalezione podczas budowy carskie kopiejki i guziki, zainteresowanie budzi naparstek miedziany (prawdopodobnie z XVII w).

Ozdobą ekspozycji jest mający duże znaczenie dla historii regionu XVIII w. barokowy ornat złotolity uszyty z pasa słuckiego żałobnego czy pacyfikały – krzyże z relikwiami podawane wierzniym do ucałowania oraz rokokowa drewniana rzeźba Jana Nepomucena (koniec XVIII) z kapliczki przy moście.

stając ze wsparcia finansowego Urzędu Gminy Pionki, Nadleśnictwa Kozienice w Pionkach i parafii pw. św. Mikołaja w Jedlni.

Na zakończenie Anna Winiarska krótko przypomniała życiorysy i zasługi książy Tadeusza i Józefa Gackich, których imię nosi Izba Pamięci.

Wszyscy uczestnicy uroczystości otrzymali wydane w ramach projektu foldery (w opracowaniu Wawrzyńca Pestki) z opisami i zdjęciami zgromadzonych eksponatów.

Po zakończonych uroczystościach przedstawiciel Rady Gminy Pionki Piotr Gębczyk i przedstawiciel Stowarzyszenia Jedlnia Wiesław Jaroszek złożyli kwiaty i zapalili znicze na grobie Junaków i grobie ks. Józefa Gackiego na „starym cmentarzu”.

*Danuta Szegda-Pestka
zdjęcia na stronach 2, 3, 8 i 9, oraz
16 – Grażyna Rojek*

Wartość tego projektu polega na zebraniu wszystkich zabytków w jednym miejscu, wydatowaniu i udostępnieniu mieszkańcom do zwiedzania. Izba otrzymała imię książy Tadeusza i Józefa Gackich, zasłużonych dla regionu proboszczów Jedlni pochowanych na cmentarzu starym.

11 listopada jest dobrym dniem – powiedziała Danuta Szegda-Pestka – by odsłonić kolejną kartę historii Jedlni i jej okolic. Tak bowiem, jak proces odbudowy niezależności Polski nie został wdrożony w ciągu jednego dnia, a składał się z serii wielu wydarzeń, tak i rozpoczęta w 2007 roku działalność Stowarzyszenia JEDLNIA buduje pamięć historyczną naszego regionu korzy-

MAŁŻEŃSTWO I RODZINA W NAUCZANIU KOŚCIOŁA

W OBRONIE ŻYCIA OD POCZĘCIA DO NATURALNEJ ŚMIERCI

Obrona życia ludzkiego od poczęcia do naturalnej śmierci jest jedną z kluczowych misji w nauczaniu Kościoła katolickiego. Troska o życie bardzo mocno wybrzmiała w pontyfikacie polskiego papieża św. Jana Pawła II, ale także Benedykta XVI i papieża Franciszka. Wielokrotnie nauczali z całą mocą, że życie ludzkie jest darem i trzeba je bronić.

Nie może być inaczej, bo przykazanie „Nie zabijaj” jest wezwaniem do miłości i miłosierdzia, które polecił nam czynić Chrystus. Jest ono wezwaniem do życia zgodnie z nauczaniem Jezusa, który oddał za nas życie i dla nas zmartwychwstał.

Papież Franciszek podczas jednej z homilii podkreślił: „Za każdym razem, gdy wyrażamy brak zainteresowania życiem innych, za każdym razem, gdy nie kochamy, w głębi pogardzamy życiem. Nie kochać to pierwszy krok do zabójstwa, a nie zabijać to pierwszy krok do miłości”. Przypomniał, także, że „pierwszy zabójca Kain, pytany przez Boga o zabitego przez siebie Abla, odpowiada: „Nie wiem. Czyż jestem stróżem brata mego? (Rdz 4, 9). To właśnie słowa obojętności charakteryzują mowę zabójcy. Tymczasem my powinniśmy być stróżami jedni drugich”. Według Objawienia Bożego każde życie ludzkie, zdrowie oraz godność osobista są święte, nietykalne ze względu na związek z Bogiem. Już w Starym Testamencie Pan Bóg dał przykazanie: Nie będziesz zabijał (Wj 20,13), a Jezus dodał: „Słyszeliście, że powiedziano przodkom:

Nie zabijaj! A kto by się dopuścił zabójstwa, podlega sądowi. A Ja wam powiadam: Każdy, kto się gniewa na swego brata, podlega sądowi” (Mt 5, 21–22). Piąte przykazanie domaga się całkowitego poszanowania ludzkiego życia. Nakazuje jego obronę i zakazuje zabijania w każdej formie: przerywania ciąży, eutanazji, samobójstwa, zabójstwa. „Żadna okoliczność, żaden cel, żadne prawo na świecie nigdy nie będą mogły uczynić godziwym aktu, który sam w sobie jest niegodziwy, ponieważ sprzeciwia się Prawu Bożemu, zapisanemu w sercu każdego człowieka, poznawalnemu przez sam rozum i głoszonemu przez Kościół”. (por. KKK 2272). Służmy pomocą i wsparciem dla tych osób, które stają przed trudnym wyborem, otaczajmy je modlitwą i miłością, aby pragnienie daru życia zawsze zwyciężyło.

W naszej diecezji działa Specjalistyczna Poradnia Rodzinna Domowe Ognisko. Celem głównym poradni jest specjalistyczna pomoc małżonkom, zwłaszcza przeżywającym trudne sytuacje życiowe i kryzysy małżeńskie.

ul. Malczewskiego 1, Radom; tel. 48 3836652

<http://www.spr.radom.opoka.org.pl/>

oprac. ks. Janusz Smerda

POKÓJ ZAKWITNIE, KIEDY PAN PRZYBĘDZIE

W tegorocznym Adwencie wyjątkowo osobiście doświadczyliśmy braku pokoju i spokoju w naszych sercach i na naszych ulicach. Co uświadomiła nam rzeczywistość pandemii, izolacji, zagrożenia zdrowia i życia? Czy zauważyliśmy pozytywną zmianę w naszym życiu duchowym? Jak wygląda nasz udział we mszy św.? Ile czasu poświęcamy na praktyki religijne? Mimo wielu przeciwności Kościół niestrudzenie głosi Jezusa i nieustannie woła o nawrócenie świata i powrót do Boga. A wszystko po to, byśmy przez wiarę i dobre życie przygotowali się na spotkanie z Jezusem Chrystusem. Tak rozumiane oczekiwanie na Zbawcę, jest czasem sprzyjającym jednoczeniu się w sprawiedliwości i pokoju ze wszystkimi ludźmi dobrej woli na świecie.

To Chrystus jest naszym pokojem i zwiastował pokój dalekim i bliskim, całemu światu (por. Ef 2, 14. 17). Módlmy się do Niego w czasie oczekiwania na Jego przyjście.

Bardzo trafne na obecne czasy mogą być słowa z katechezy św. Grzegorza z Nyssy (335–394), pisarza greckiego i doktora Kościoła, żarliwego kaznodziei i obrońcy wiary.

„Ten świat jest tym dla wiernych, którzy szukają ojczyzny, czym dla Żydów była pustynia. Tułali się oni wprawdzie, szukając ojczyzny, ale pod Bożym przewodnictwem nie mogli zginąć. Drogą był dla nich nakaz Boży.

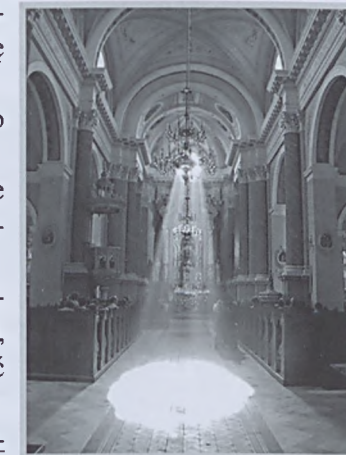
Zdążali czterdzieści lat, choć – wiadomo – w niewiele dni można było przebyć tę drogę. Podróż trwała długo. Pan Bóg chciał ich jednak tylko doświadczyć, a nie opuścić. Tak więc, co przyrzeka, jest niewypowiedzianą słodyczą i dobrem, z którego – jak mówi Pismo Święte, a co często dla zapamiętania słyszeliście – „ani oko nie widziało, ani ucho nie słyszało, ani w serce człowieka nie wstąpiło” (1 Kor 2, 9). W troskach doczesnych bywamy doświadczani i w pokusach tego życia doskonalimy się. Jeśli więc nie chcecie zginąć na tej pustyni, pijcie miłość. Ona jest nam danym przez Pana źródłem, byśmy nie ustali w drodze; będziemy pić z niego jeszcze obficie, gdy przyjdzie do ojczyzny”.

Istotą Świąt Bożego Narodzenia jest przyjęcie Pana Jezusa do swojego życia. Otwarcie serca i domu dla Boga tak jak zrobili pasterze w Betlejem. Wybierzmy drogę pasterzy, aby bez strachu stanąć przed Bogiem w chwili, kiedy nas do siebie wezwie. W oczekiwaniu na chwilę spotkania z Jezusem pozwólmy się prowadzić Maryi Pannie, Matce Nadziei i Zawierzenia. Niech wyjedna nam odwagę, zabierze strach, abyśmy okazali się święci i gorliwi w wierze i miłości, kiedy przyjdzie Pan nasz Jezus Chrystus.

oprac. ks. Janusz Smerda

TAKA JEST NASZA WIARA – PRZYKAZANIA KOŚCIELNE

1. W niedzielę i święta nakazane uczestniczyć we mszy świętej i powstrzymać się od prac niekoniecznych.
2. Przynajmniej raz w roku przystąpić do sakramentu pokuty.
3. Przynajmniej raz w roku, w okresie wielkanocnym przyjąć Komunię Świętą.
4. Zachowywać nakazane posty i wstrzeżliwość od pokarmów mięsnych, a w okresach pokuty powstrzymać się od udziału w zabawach.
5. Troszczyć się o potrzeby wspólnoty Kościoła.

*Wnętrze kościoła
pw. św. Mikołaja w Jedlni*

Każda wspólnota parafialna oprócz wymiaru duchowego ma także wymiar materialny. Jako parafianie gromadzimy się w kościele wybudowanych z wielkim trudem i poświęceniem przez naszych przodków i duszpasterzy. To nasz wspólny duchowy dom, miejsce spotkania z Bogiem i oddawania Bogu czci. Do dóbr doczesnych parafii zalicza się także cmentarz, plebania, Dom Parafialny, sale dla grup duszpasterskich. Wszystkie one służą wspólnocie parafialnej. Dobra te wymagają ciągłej troski i dbałości. Dlatego piąte przykazanie kościelne przypomina, że obowiązkiem katolika jest „(...) troszczyć się o potrzeby wspólnoty Kościoła”.

Przykazanie piąte zachęca wiernych do troski o potrzeby całej wspólnoty Kościoła. Ale nawet we wspólnocie parafialnej bywają tacy, którzy nie rozumieją tych słów i są przekonani, że chodzi tylko o pomoc finansową dla parafii, w której mieszkają.

ŚP. KS. JAROSŁAW GRABKA (1987–2020)

W dniu 30 października 2020 roku po krótkiej chorobie w wieku 33 lat i w siódmym roku kapłaństwa odszedł do domu Ojca ks. Jarosław Grabka.

Urodził się 12 marca 1987 r. w Skarżysku Kamiennej, ale pochodził z Suchedniowa. Święcenia kapłańskie przyjął 25 maja 2013 r. w katedrze pw. Opieki Najświętszej Maryi Panny w Radomiu. Tydzień później odprawił mszę prymicyjną w swojej rodzinnej parafii – św. Andrzeja Apostoła w Suchedniowie. Swoją posługę duszpasterską rozpoczął w parafii Wniebowzięcia NMP w Solcu nad Wisłą skąd został przeniesiony w 2018 r. do parafii pw. św. Mikołaja w Jedlni. Ostatnio pracował jako wikariusz w parafii św. Mikołaja w Libiszowie. Śp. ks. Jarosław Grabka był zaangażowany w przygotowania do Świąt Dni Młodzieży w Krakowie, wspólnoty naekatechumenalne, związany był z ruchami charyzmatycznymi, pracował z młodzieżą w ramach Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży. Kochał teatr i poezję. Sam pisał wiersze i jako alumn grał w seminaryjnym teatrze, a jeszcze będąc uczniem brał udział z sukcesami w konkursach recytatorskich.

Uroczystości pogrzebowe miały miejsce 4 listopada 2020 roku. Mszy św. pogrzebowej w parafii św. Andrzeja Apostoła w Suchedniowie przewodniczył biskup Henryk Tomasik.

Po mszy ciało śp. ks. Jarosława Grabki spoczęło na cmentarzu w Suchedniowie.

Wieczny odpoczynek racz mu dać Panie.

Julianna Szczepańska

POKONAŁY 400 SCHODÓW

W ubiegłą sobotę członkinie Koła Gospodyń Wiejskich Jedlinianki z Jedlni zwiedzały Sandomierz miasto królewskie w powiecie sandomierskim. Zwiedzanie zaczęłyśmy od rejsu statkiem po Wiśle, słuchając przewodnika o historii Sandomierza. Płynąc podziwialiśmy uroki Gór Pieprzowych i pięknie prezentujących się od strony rzeki zabytków. Po rejsie spacerkiem poszłyśmy do bazyliki katedralnej Narodzenia NMP ufundowanej prawdopodobnie przez Bolesława Krzywoustego około 1120 roku. Zwiedziłyśmy Muzeum Diecezjalne w Domu Długosza XV w. budynek mansjonarzy. Następnie dużym wyzwaniem dla naszych Pań

było pokonanie 400 schodów podziemnej trasy turystycznej słynnej z najbardziej znanych legend sandomierskich o Halinie Krepiance. Przewodnik, przemity pan, rozweselał dowcipami, żartami i legendami. Dla rozkoszy podniebienia zjadłyśmy obiad i rozpoczęłyśmy zwiedzanie indywidualnie. Pogoda nam dopisała. Integracja wspinała, dzień mile spędzony, aktywnie i na długo będzie mile wspominały. Wybieżka została zorganizowana zgodnie z zasadami bezpieczeństwa COVID-19.

Specjalne podziękowania kierujemy do Wójta Gminy Pionki Mirosława Ziółka, że dzięki dofinansowaniu zadania publicznego nasze członkinie mogły aktywnie spędzić czas poza swoją miejscowością. Szczególne podziękowania od najstarszych Pań Koła.

Koło Gospodyń Wiejskich „Jedlinianki”

ZŁOTE GODY W GMINIE PIONKI

7 października w Urzędzie Gminy Pionki odbyły się uroczyste obchody Złotych Godów małżeństw z terenu Gminy Pionki. Jubileusz 50-lecia pożycia małżeńskiego obchodziło w tym roku 8 par zamieszkałych w naszej gminie. Przybyłych jubilatów i gości przywitał Wójt Mirosław Ziółek, Przewodniczący Rady Gminy Dariusz Gonciarz oraz Sekretarz Gminy Ewa Kurpeta Abu Mizer.

Wójt pogratulował jubilatów, wręczył medale i legitymacje za długoletnie pożycie małżeńskie od Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Nie brakło również lampki szampana, okolicznościowego tortu oraz tradycyjnego „100 lat” na cześć jubilatów.

Złote Gody 2020 r. świętowali: Teresa i Wiesław Brodowscy, Wanda i Marian Dreła, Wiesława i Kazimierz Dziewit, Marianna i Maksymilian Ró-

żanscy, Barbara i Bogdan Maciąg, Teresa i Stefan Kuropieska, Janina i Eugeniusz Zagożdżon, Marianna i Jan Rywac.

Redakcja Naszej Jedni życzy jubilatów dużo zdrowia i jak najwięcej radosnych dni.

POEZJA DO CZYTANIA

W listopadzie 2020 r. ukazał się tomik poezji Wojciecha Pestki, zatytułowany: *mono # dram* w ramach serii Lubelskiej Biblioteki Stowarzyszenia Pisarzy Polskich, której współwydawcą jest Instytut Literatury w Krakowie.

To kolejny zbiór wierszy po *Histerii* (Kraków 2017), *Spacerze po linie – Мандрівка лінвою* (z Anną Bagrianą, Lwów 2008, Ukraina), tomiku *Dziesięć wierszy dla Grosza* (Lublin 2005, tłum. rosyjskie *Стихи для Гроушки*, Moskwa 2013, tłum. ukraińskie *Сніданок з Гамлетом*, Łuck 2016) – nagroda główna w konkursie Oddziału Lubelskiego Stowarzyszenia Pisarzy Polskich, zeszytach poetyckich: *Miasto* (Częstochowa 1976), *Zwykła rozmowa* (Częstochowa 1976).

„Poezja Wojciecha Pestki jest ściszona, kameralna i jakkolwiek mieści się w ramach nurtu tzw. Nowej Fali

(poezji lat 70.), to odbiega od tej „nowofalowej” mody właśnie swą skromnością, subtelnością środków wyrazu, i pewnym autentyzmem programu ideowego” – pisał przed laty o jego wierszach Mieczysław Orski, redaktor naczelny wrocławskiej „Odry”.

„Autor to człowiek wrażliwy, delikatny, powściągliwy, dlatego metafizykę serwuje nam pośrednio, aluzyjnie, jakby z przymrużeniem oka” – wyraził swoją opinię o poezji Wojciecha Pestki w „Twórczości” Stanisław Chyżyński recenzując tomik *Dziesięć wierszy dla Grosza*.

Bogdan Knop, prezes częstochowskiego Towarzystwa Literackiego „Galeria” napisał: „Sytuacje liryczne, obrazy, doznania, słowa, w których wyrażają się uczucia, wszystko do czego się odwołuje autor, jest elementem tej „zwykłej” obecności, jakiej doświadczamy każdego dnia. Z tej zwyczajności wydobywa niewidoczne w pierwszym oglądzie znaczenia”.

Mono #dram pojawia się kilkanaście lat po tych wypowiedziach.

Przejmująca szczerość jest elementem dominującym wierszy, w których autor dokonuje podsumowania i ob rachunku z życiem.

rachunek sumienia

agresja, arogancja
mnie to nie dotyczy

bezwstyd i rozwiązłość
mnie to nie dotyczy

egoizm, pycha
mnie to nie dotyczy

zachłanność, chciwość
mnie to nie dotyczy

fanatyzm, pogarda
mnie to nie dotyczy

bezczelność, tupet
mnie to nie dotyczy

lenistwo, łatwowierność
mnie to nie dotyczy

obłuda, kłamstwo
mnie to nie dotyczy

niewymienione wyżej
mnie to nie dotyczy

postanowienie poprawy
mnie to nie dotyczy

moja wina, moja wielka wina
mnie to nie dotyczy

z moich i obcych lęków

na rozjątrzone ciało – sól
na wyrzuty sumienia – cukier
podobno jesteś mieszanką smaków

na narodziny – pot
na zaświaty – kadzidło
podobno jesteś mieszanką zapachów

czerni – na bez granic moc
na królowanie – złoto
podobno jesteś mieszanką kolorów

jesteś zarazem lokalny i ponadczasowy
z moich i obcych lęków

mieszanka smaków, zapachów, kolorów
więcej mówi mi o mnie
niż o tobie

utopia

dobro bez zła
odwaga bez strachu
prawda bez fałszu
zdrowie bez choroby
cnota bez grzechu
piękno bez brzydoty
miłość bez nienawiści
białe bez czarnego
nieśmiertelność bez śmierci

niebo bez piekła

czas nie jest dobry

czas nie jest dobry
dla tych, co odchodzą
czekają w długiej kolejce
stojąc nad przepaścią
prawo do naprawienia błędów
zostało im ograniczone

czas nie jest dobry
dla tych, co zostają
pracują, na kolanach
weselą się, grzeszą
prawo do uniknięcia błędów
zostało im odebrane

czas nie jest dobry
dla tych, co przychodzą
czeka ich życie
nie mają wyboru
prawo decydowania
nie zostało im dane

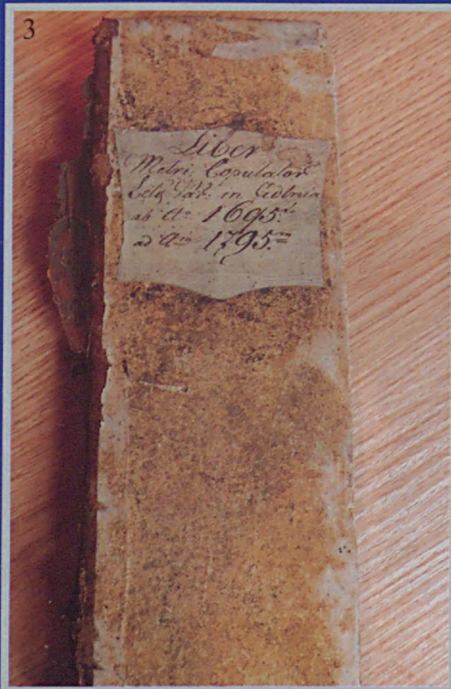
(powinieneś być cierpliwy...)

powinieneś być cierpliwy
wobec tego, czego chcesz
to twoja radość

powinieneś być cierpliwy
wobec tego, czego nie chcesz
to twój smutek

ćwicz oba rodzaje cierpliwości

IZBA PAMIĘCI

IZBA PAMIĘCI

Poniżej zamieszczamy opisy zdjęć eksponatów z Izby Pamięci, które są umieszczone na str. 8–9.

Strona 8

1 – Gabłota z rekopisami: Księga Ślubów od stycznia 1695 do 22 listopada 1795, obejmująca 232 strony – zgodnie z zarządzeniem Konsystorza Sandomierskiego zaparafowana własnoręcznie przez ks. Józefa Gackiego z datą 3/15 lipca 1852.

Rękopis Księgi Zgonów (Akta Zejścia) – sygn. 73, wpis ks. Józefa Gackiego o pochówku siedemnastu bezimiennych powstańców z oddziału Jankowskiego poległych w potyczce pod Jascami 20 kwietnia 1863 roku.

Ręcznie haftowane na jedwabiu 2 stuły kapłańskie XVIII w.

2 – Ornat z pocz. XIX w. Brzegi ornatu obszyte wąskim srebrnym galonem. Kolumna prosta wyodrębniona szerokim srebrnym galonem. Boki z zielonego jedwabiu w duże wzory kwiatowe. Kolumna i przód ornatu z tkaniny o jasnoróżowym tle, na którym wzór w drobne kwiatki. Przez całą długość kolumny biegną trzy zielone paski oplecione szlaczkami we wzory geometryczne i kwiatowe.

3 – Księga zaślubionych obejmująca lata 1695 do 1795 w tutejszej parafii.

4 – Kielich mszalny, puszkę na komunikanty (cyborium).

Pozłacany kielich mszalny, czara, trzon i stopa bez ozdób, od wewnątrz na podstawie wygrawerowany napis: „Dar księdza Adama Łukasiewicza, który pracował w Jedlni od 1918 do 1920 r.”.

Cyborium na konsekrowane komunikanty w formie kielicha z wieczkiem. Na stopie motywy roślinne, liście i owoce winogrona, trzon ozdobiony zgrubieniami na nich motywy kwiatów lilii zwróconych ku dołowi.

Kielich w formie kopuły, pozłacany wewnątrz, kopuła w dolnej części ze zdobieniami geometrycznymi i sześcioma główkami aniołków ze skrzydłami. Wieczko zwieńczone krzyżykiem trójdzielnym.

Naezynie na komunikanty niskie w formie puszkę, okrągłe z wieczkiem i krzyżykiem, pozłacane wewnątrz.

5 – Fragment rzeźby św. Jana Nepomucena, rokoko, drewno koniec XVIII w. Układ postaci oparty na *figura serpentinata* [silne skręcenie ciała, podkreślające lekkość i dynamikę], lewa noga zgięta w kolanie, korpus zwrócony w trzech czwartych w lewo, głowa pochylona na prawe ramie. W lewej ręce wzniesionej na wysokość łokcia trzyma lilie, w prawej (brak dłoni) krzyż, który opiera o ramie. Twarz okolona zarostem, włosy kręcone. Ubrany w sutannę, komżę i narzutkę. Na głowie biret. Szaty silnie sfalowane. Rzeźba po konserwacji w 2010 r.

6 – W gablocie Jan Długosz Dziejów polskich ksiąg dwanaście (tomów 5) przekład Karola Mecherzyńskiego Kraków 1867–1870. Kielichy mszalne, puszkę na komunikanty (cyborium), ułożone na barokowym ornatcie.

7 – Ręcznie haftowana na jedwabiu stuła kapłańska.

Strona 9

1 – Wnętrze stopy krzyża z relikwiarzem, na zaślepcę wybity znak wytwórcy: FRAGET W WARSZAWIE, poniżej PLATER, na dole cyfra 3, nad owalem dwugłowy orzeł, a po jego bokach wybite mniejsze orzełki w owalach. Zachowana oryginalna papierowa etykieta firmowa.

2 – Neobarokowy pacyfikał, koniec XIX w. (FRAGET. Krzyż z relikwiarzem [z łac. *pacificalis* – pokój czyniący] podawany wiernym do ucałowania. Stopa owalna z dekoracją roślinną z motywem winogron i liści winnej latorośli. Na trzonie krucyfiks: ramiona zakończone trójlistnie z główkami aniołów. Na krzyżu rozciągnięte ciało Chrystusa. Na biodrach krótkie perizonium na sznurze, zebrane w węzeł na prawym boku. Pod stopami motyw trupiej czaszki ze skrzyżowanymi piszczelami. W miejscu przecięcia się ramion krzyża plakietka z glorią. Z tyłu okrągła przeszklona puszkę na relikwie.

3 – Miedziany naparstek (prawdopodobnie XVII w.).

4 – Wczesnośredniowieczna grzechotka guzowata (XI–XIII wiek) – mogła być nie tylko dziecięca zabawka, ale również przedmiotem rytualnym, mającym za zadanie ochronę dziecka przed złem. Podobne grzechotki odnaleziono także w Krakowie, Końskich czy Sandomierzu.

5 – „Siekance” – denary jagiellońskie (fragmenty srebrnych lub posrebrzanych monet pociętych z konieczności posłużenia się pieniędzmi o wartości niższej niż dostępna na rynku). Najprawdopodobniej z czasów panowania króla Władysława III Warneńczyka (1434–1444) i/ lub Kazimierza IV Jagiellończyka (1447–1492).

6 i 7 – Srebrny półgrosz koronny Aleksandra Jagiellończyka (ur. 5 sierpnia 1461 roku w Krakowie, od 1492 roku wielki książę litewski, od 1501 roku król Polski, zm. 19 sierpnia 1506 roku w Wilnie). Wybicie datowane na lata 1501–1506.

Awers: orzeł, napis ALEXANDER DEI G REX,
Rewers: korona, napis MONETA REGIS POLONIE.

8 – Księga Akta zejścia od 1883 do 1895 r. w języku rosyjskim i polskim.

PISALI O NAS...

„By pamięć trwała” to tytuł projektu, dzięki któremu na plebanii w podradomskiej Jedlni powstała izba pamięci.

Miejsce dedykowane zostało dwóm zasłużonym kapłanom, tutejszym proboszczom z XIX w., Józefowi Gackiemu i jego stryjowi, Tadeuszowi. Jednakże można tu znaleźć pamiątki znacznie starsze, jak choćby „siekańce”, pocięte monety, pochodzące z okresu panowania Jagiellońców – Władysława Warneńczyka i Kazimierza IV.

Ks. Józef Gacki jest bardziej znany niż jego stryj Tadeusz, a to głównie dzięki temu, że z szerszego zapomnienia wydobyl go Wojciech Pestka, regionalista i pisarz, autor biografii kapłana, którą wydał w 2012 roku. Jako proboszcz na cmentarzu w Jedlni pochował 17 bezimiennych powstańców styczniowych, którzy polegli w bitwie pod Jascami. Wspomagał to powstanie, podobnie jak wziął udział w powstaniu listopadowym. Zgodnie ze swą wolą spoczął w mogile obok tych bezimiennych patriotów.

W 2006 roku proboszczem w Jedlni został ks. kan. Janusz Smerda. Tego samego roku, w grudniu, powstało Stowarzyszenie „Jedlnia”, które od początku stawia sobie za cel zachowywanie spuścizny historycznej, pamiątek i zabytków związanych z Jedlnią i okolicą oraz działania o charakterze promocji tych miejsc. Wspólnie z parafią i grupą przyjaciół zaczęto organizować doroczne festyny pt. „Przeciw niepamięci”.

– Podczas festynów staramy się każdego roku odkrywać jakąś kartę naszej historii. W tym roku, z powodu

W Jedlni podczas obchodów Święta Niepodległości 11 listopada otwarto Izbę Pamięci imienia księży Tadeusza i Józefa Gackich.

Przecięcia wstęgi dokonali: wójt Gminy Pionki, Mirosław Ziółek, nadleśniczy, Tomasz Sot z Nadleśnictwa Kozienice w Pionkach, ks. proboszcz Janusz Smerda i prezes Stowarzyszenia Jedlnia, Wojciech Pestka. Uroczystą mszę w kościele pod wezwaniem świętego Mikołaja, celebrowaną przez ks. kan. Janusza Smerdę poprzedził przygotowany przez Łukasza Kęskę koncert utworów patriotycznych w wykonaniu Orkiestry Dętej „Boni Angeli”.

Izba, jak mówiła Danuta Szegda-Pestka, ma pełnić funkcję regionalnego muzeum. Gromadzi ona bowiem obiekty o różnorodnej wartości materialnej, jednak najważniejszą jest ich wartość historyczna. Ekspozycja obejmuje także znalezione podczas budowy boiska sportowego zabytkowe przedmioty kultu religijnego: krzyżyki, medaliony, odznaki i monety jak chociażby szelągi Jana Kazimierza – popularnie nazywanych boratynkami.

Ozdobą ekspozycji są mające duże znaczenie dla historii regionu unikalne wydania „Pamiętnika Religijno-Moralnego”, pisma wydawanego w Warszawie, w którym ks. Józef Gacki publikował w latach 1842–1860 artykuły historyczne.

Izba otrzymała imię księży Tadeusza i Józefa Gackich, zasłużonych dla regionu proboszczów Jedlni pochowanych na cmentarzu starym.

podajemy fragmenty za: *echodnia eu/radomskie*
Barbara Koś

pandemii nie udało się zorganizować festynu. Ale pojawił się inny pomysł, izba pamięci. To pomysł Wojciecha Pestki – mówi ks. Smerda i dodaje: – Zaczęło się od spotkania przy herbatce. Pokazałem prezesowi stowarzyszenia wiele ciekawych znalezisk, które zostały wykopane, gdy robiliśmy boisko i plac sportowy koło plebanii. Do tego doszły inne zabytki, jakie posiada parafia. Zrodziła się myśl, że warto to szerzej pokazać. Skoro nie można zrobić festynu, pan Wojciech zaproponował napisanie projektu, który otrzymał tytuł „By pamięć trwała”. Na miejsce izby wybraliśmy obszerny przedsiónek plebanii. Sami zaprojektowaliśmy jego wystrój. Pojechaliśmy do konserwatora zabytków. Zabrałem ruchome zabytki, w tym piękny ornat, kapę, dałmatykę, krzyże i inne pamiątki. Udało się. Izba została otwarta. By obejrzeć wystawę, trzeba się wcześniej umówić. Tel. 606 324 438. Zwiedzający otrzymają specjalny folder, na którym zostały przedstawione i opisane wszystkie eksponaty.

tekst ks. Zbigniew Niemirski
podajemy fragmenty za *Gość Niedzielny* 49/2020

*Pacyfikał neoklasycystyczny, początek XX w. Krzyż z relikwiarzem [z łac. *Pacificalis* – pokój czyniący] podawany wiernym do ucałowania. Stopa na planie kola, kopulasta, profilowana uskokowo z dekoracją z motywem winnej latorośli. Nad nim kolnierz z profilowanym wypukłym ćwierćwałkiem z uskokiem przechodzący w niski walcowaty trzon, na trzonie krucyfiks o krawędziach ujętych ramkami. Na krzyżu rozciągnięte ciało Chrystusa. Nad głową plakietka z napisem INRI, pod stopami motyw trupiej czaszki ze skrzyżowanymi piszczelami. W miejscu przecięcia się ramion krzyża plakietka z glorią. Z tyłu okrągła przeszklona puszkę na relikwie otoczona wieńcem róż.*

KAPLICA NAS WOŁA

30 listopada 2020 roku przeżywa-
liśmy rocznicę poświęcenia Kaplicy
Wieczystej Adoracji pw. św. Jana Paw-
ła II w Jedlni – Kolonii. W tym wyjąt-
kowym dniu mszy świętej dziękczynnej
przewodniczył ks. bp Piotr Turzyński.
W Eucharystii uczestniczyli: ks. Sła-
womir Płusa, ks. Marek Fituch, ks. Ja-
rosław Jędrzejewski, ks. Kazimierz
Marchewka, ks. Wojciech Tkaczyk.
Obecny był kapelan Rycerzy Jana Paw-
ła II ks. kan. Janusz Smerda oraz Ry-
cerze z parafii św. Mikołaja w Jedlni,
którzy przywieźli krzyż z relikwiami
św. Jana Pawła II. Przedstawiciele me-
diów ks. Zbigniew Niemirski z „Gościa
Niedzielnego”, ks. Stanisław Piekelnik
z Radio Plus Radom, fundatorzy i zgod-
nie z wymogami sanitarnymi nielicznie
zgrupowani wierni. Posługę muzycz-
ną mszy św. zapewnił zespół z Katolic-
kiej Wspólnoty św. Dobrego Łotra z Radomia. Do po-
sługi włączyli się członkowie Fundacji Eucharystyczny
Płomień, psalm zaśpiewała Michalina Sosnowska. Na
zakończenie rocznicowej Eucharystii bp Piotr Turzyń-
ski poświęcił wykonany w kamieniu wizerunek ukrzy-
żowanego Chrystusa, umieszczony nad kropielnicą, przy
wejściu do kaplicy oraz wizerunki przedstawiające Chry-
stusa błogosławiącego chleb. Reprodukacje obrazu nama-
lowanego na kopule kaplicy – ikony wdzięczności „Jezus

*Kaplica Wieczystej Adoracji pw. św. Jana Pawła II (Jedlnia-Kolonia, foto aktualne) –
działkę pod budowę ofiarowali Barbara i Stefan Grzywaczowie z Zadobrza z intencją
wspierania poprzez modlitwę wszystkich potrzebujących pomocy i ukojenia*

Chleb Życia” otrzymali obecni w kaplicy księży, a także
sponsorzy: Stefan Grzywacz, Dariusz Płatos oraz liderzy
adoracji: Renata Kiraga i Marcin Genca. Ks. Sławomir
Płusa, prezes Fundacji Eucharystyczny Płomień podzię-
kował za nieustającą modlitwę w intencji tego miejsca,
wszystkim, którzy podjęli trud nieustannej Adoracji Pana
Jezusa w Najświętszym Sakramencie oraz osobom zaan-
gażowanym w powstanie kaplicy i jej funkcjonowanie. Na
szczególne podziękowania zasługują siostry Nazaretanki
opiekujące się kaplicą, stale obecne przy adoracji – siostra
Ewelina i siostra Janina. W tym dniu, po nabożeństwie,
posługę w konfesjonale podjął ks. Radosław Kacprzak.

Anna Winiarska
Zdjęcia ze strony

<https://www.facebook.com/eucharystycznyplomien/>

WYDAWCA: Parafia Św. Mikołaja w Jedlni www.jedlnia.com.pl
Stowarzyszenie Jedlnia
ZESPÓŁ REDAKCYJNY
Danuta Szegda-Pestka redaktor naczelna danuta.szegda@onet.pl
tel. 693 515 606.
Anna Winiarska zastępczyni redaktor naczelnej aniavtx@gmail.com
Piotr Michał Wdowski, Wiesław Jaroszek, Grażyna Rojek, Wojciech Pestka,
ks. Janusz Smerda.

Zdjęcia okolicznościowe autorstwa Grażyny Rojek.
STALE WSPÓŁPRACUJĄ
Edyta Bator, Krystyna Czachor, Joanna Jasek, Robert Lubczyński, Jolanta Ma-
zur, Beata Milczarczyk, Paweł Puton, Jadwiga Rojek, Sławomir Wąsik, Tomasz
Wróbel.
Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania, zmiany tytułów i opracowania
edytorskiego nadesłanych tekstów.

DZIAŁANIA PROEKOLOGICZNE W PSP W JAROSZKACH

Uczniowie PSP w Jaroszkach interesują się ekologią,
biorą czynny udział w różnego rodzaju akcjach, zielo-
nych lekcjach i konkursach o tej tematyce. Szkoła jest w
sąsiedztwie Puszczy Kozienickiej, walory przyrodnicze
odgrywają w naszych działaniach istotną rolę. Współpra-
ca z Kozienickim Parkiem Krajobrazowym i Nadleśnic-
twem Kozienice z siedzibą w Pionkach owocuje licznymi
nagrodami, które zdobywają nasi uczniowie. Jak co roku
uczniowie PSP w Jaroszkach wzięli udział w najwięk-
szej ogólnopolskiej akcji ekologicznej: Sprzątanie świata
– Polska, koordynowanej przez Fundację Nasza Ziemia,
która w tym roku przebiegała pod hasłem „Plastik? Rezy-
gnuję. Redukuję. Segreguję”. Działania rozpoczęliśmy od
kampanii informacyjnej.

18.09.2020 r. gościliśmy Aleksandrę Kołacz, st. spe-
cjalistę do spraw ekologii z Maz. Zespołu Parków Kra-
jobrazowych. Pani Aleksandra przeprowadziła na placu
szkolnym pogadanki oraz warsztaty, które miały na celu
przypomnienie o zasadach prawidłowego segregowania
odpadów.

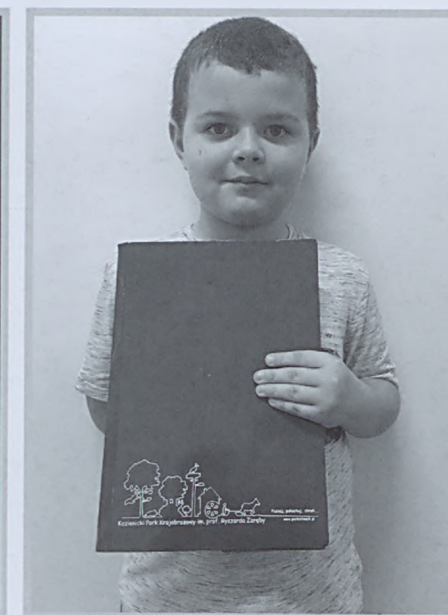
Po warsztatach ekologicznych uczniowie zaopatrzeni
w rękawiczki i worki, wyruszyli wraz z opiekunami w te-
ren. Sprzątano teren przyszkolny, wzdłuż drogi wiodącej
do lasu oraz tereny leśne. Po powrocie do szkoły najmlod-
si uczestnicy otrzymali upominki od Mazowieckiego Ze-
społu Parków Krajobrazowych oraz tradycyjnie, wszyscy
uczniowie, spotkali się przy ognisku.

Koordinatorem szkolnych działań była Anna Winiar-
ska, która napisała sprawozdanie z naszej akcji i wraz
z dokumentacją fotograficzną przesłała go na adres Fun-
dacji Nasza Ziemia, dzięki czemu podjęte przez nas dzia-
łania zostały również zarejestrowane na stronie [https://
www.naszaziemia.pl/](https://www.naszaziemia.pl/), a Publiczna Szkoła w Jaroszkach
otrzymała certyfikat uczestnictwa w 27 edycji akcji.

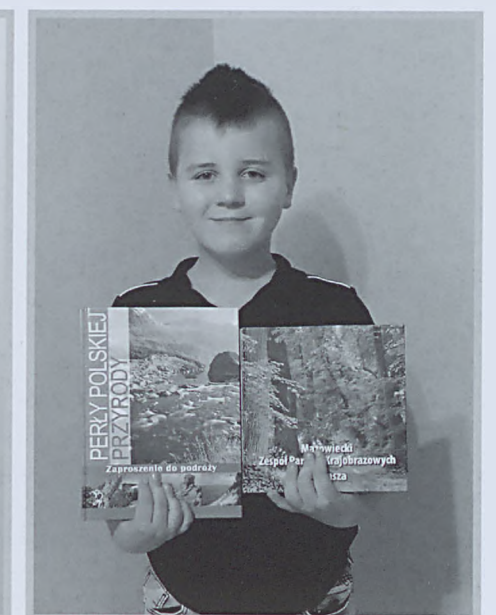
Zachowania proekologiczne propagowane wśród
uczniów pozwalają naszym wychowankom uzmysłowić
sobie, jak ważne dla naszego przyszłego życia są lasy.
PSP w Jaroszkach bardzo chętnie przyłączyła się do ogól-
nopolskiej akcji #sadziMY 2020 – pod honorowym pa-
tronatem Prezydenta RP Andrzeja Dudy oraz Pierwszej

Róża Grzywacz

Kacper Dróżd

Kacper Siczek

Franciszek Jasek

Natalia Wolska

Gracjan Madej

Damy Agaty Kornhauser-Dudy. My nasze świerkowe sadzonki otrzymaliśmy dzięki uprzejmości Nadleśnictwa Kozienice w Pionkach. Każdy z uczniów naszej szkoły otrzymał własną sadzonkę i został zachęcony do posadzenia drzewka w swoim ogrodzie. To niezwykle przyjemne uczucie, obserwować samodzielnie zasadzone drzewo, które wzrasta wraz z nami czym ratujemy naszą planetę.

We wrześniu uczniowie klasy I i II uczestniczyli w zielonej lekcji ze st. specjalistką do spraw ekologii Aleksandrą Kołacz z Kozienickiego Parku Krajobrazowego. Uczniowie projektowali znaczki ekologiczne do przypinek. Pod kierunkiem pani Aleksandry najmłodsi uczniowie naszej szkoły badali właściwości fizyko-chemiczne wody. Oceniali kolor, zapach i mętność oraz wykrywali amon w wodzie (NH₄) i azoty (NO₂). Na odpowiednich arkuszach ze skalami kolorymetrycznymi, odczytywali i oznaczali wartość badanego parametru.

Maja Strojek

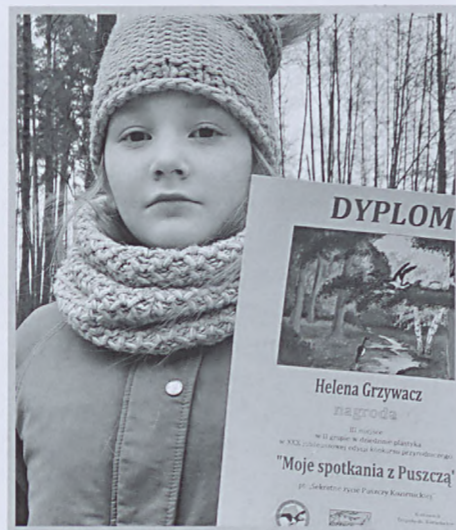
Mikołaj Sito

Weronika Jaroszek

Michalina Sosnowska

Helena Grzywacz

Wszystkie działania podjęte przez szkołę prowadzone były zgodnie z wytycznymi przeciwepidemicznymi związanymi z zapobieganiem, i zwalczaniem pandemii Covid-19.

Osiągnięcia uczniów w konkursach przyrodniczych: udział w internetowym konkursie z cyklu „Przyrodnicze łamigłówki z Kozienickim Parkiem Krajobrazowym” nr 4 „Co to za drzewo?”, nr 5 „Grzybobranie”, nr 6 „Ptaki znane i mniej znane – krukowate”.

Uczestniczyli w XXX jubileuszowej edycji konkursu przyrodniczego „Moje spotkania z Puszcą” zatytułowaną „Sekretne życie Puszczy Kozienickiej”. Uczniowie w wierszach, opowiadaniach, pracach plastycznych oraz na fotografiach mieli do wykonania prace ukazujące faunę, florę, wartości historyczne i kulturowe, walory krajobrazowe naszej zielonej ojczyzny – Puszczy Kozienickiej. Uczniów przygotowały nauczycielki: Krystyna Brzyska, Hanna Tomczyk, Edyta Bator, Anna Winiarska.

Edyta Bator i Anna Winiarska zdjęcia przysyłali rodzice

ŚWIĘCI POTRZEBNI OD ZAWSZE

W sobotę, 10 października 2020 r. beatyfikowano wyjątkowego świętego. To Carlo Acutis, który zmarł na białaczkę w wieku zaledwie 15 lat. Carl Acutis urodził się 3 maja 1991 w Londynie, gdzie jego rodzice Andrea i Antonia mieszkali z powodów zawodowych.

Rodzice Carla należeli do coraz liczniejszej grupy Włochów, dla których katolicyzm jest tylko elementem tożsamości kulturowej. Andrea i Antonia, mieszkający w Londynie, cieszący się dobrą pozycją zawodową, w sprawach wiary byli obojętni. Ochrzcili swe dziecko, lecz nie zainteresowali się jego wychowaniem religijnym. Tu jednak na scenę wkracza babcia Carla – która stała się dla swego wnuka tym, co dziś określamy modnym mianem „influencerki” – czyli osoby wpływającej na opinie i zachowania swego środowiska. Tak jak dla Carla jego własna babcia-Polka była „influencerką”, tak sam stał się influencerem wobec swojego otoczenia. Pierwszym obszarem jego wpływu byli własni rodzice, których zachęcił do codziennego udziału w Eucharystii, następnie kolejne osoby z najbliższego środowiska, takie jak zatrudniona w jego domu pomoc domowa. W końcu zaś – za pośrednictwem sieci – jego duchowość zaczęła rozgrzewać serca rówieśników i innych internautów.

Był autorem stron internetowych, opowiadał o cudach eucharystycznych i o świętych katolickich. Eucharystię nazywał autostradą do nieba. Uczył się grać na saksofonie. Był wychowankiem mediolańskiego Liceum im. Leona XIII o profilu klasycznym.

Jego życiowym mottem były słowa: „Wszyscy rodzą się jako oryginały, ale wielu umiera jako fotokopie”.

Dwa miesiące przed swoją śmiercią dowiedział się, że choruje na białaczkę. Choroba, która u niego miała ostry przebieg, rozwinęła się bardzo szybko. 12 października 2006 zmarł, ofiarowując swoje życie za papieża i Kościół. Został pochowany w Asyżu.

Proces beatyfikacyjny rozpoczęto w archidiecezji mediolańskiej w 2013. 5 lipca 2018 papież Franciszek zatwierdził dekret o heroicznosci jego cnót, a 21 lutego 2020 zatwierdził cud za jego wstawiennictwem, otwierając drogę do beatyfikacji, która nastąpiła w bazylice św. Franciszka z Asyżu. – 23 stycznia doczesne szczątki Sługi Bożego Carlo Acutisa zostały ekshumowane zgodnie z prawem kanonicznym i złożone w odpowiedniej lokalizacji, gdzie

pozostaną aż do przeniesienia do bazyliki Najświętszej Marii Panny od Aniołów w Asyżu 5–6 kwietnia – oznajmił Nicola Gori, postulator w procesie beatyfikacyjnym Acutisa. Jego wspomnienie liturgiczne obchodzone jest 12 października.

podajemy za str.: <https://opoka.news/carlo-acutis-i-jego-polska-babcia-influencerka>

3 grudnia, podczas mszy roratnej w kościele w Jedlni, pod wezwaniem św. Mikołaja biskupa ks. proboszcz J. Smerda, opowiadał dzieciom o tym niezwykłym chłopcu, godnym naśladowania. Tego dnia dzieci zebrane przy ołtarzu mogły podziwiać odsłaniany raz do roku obraz św. Mikołaja, patrona naszego kościoła. Najstarsze przekazy o nim pochodzą z VI wieku. Według średniowiecznej hagiografii żył na przełomie III i IV wieku, był biskupem Miry w Licji, wstawił się cudami oraz pomocą biednym i potrzebującym. Przez wieki był jednym z najbardziej czczonych świętych na Zachodzie i Wschodzie.

